

Avfallshanteringsföreskrifternas motivering

1 § Tillämpningsområde

I paragrafen framförs att avfallshanteringsföreskrifterna kompletterar avfallslagstiftningen och är bindande föreskrifter. I paragrafen föreskrivs på vilket område avfallshanteringsföreskrifterna gäller, i vilken verksamhet de ska följas, på vilket avfall de tillämpas och på vilket avfall de inte tillämpas.

I avfallslagen bestäms vad man kan utfärda avfallshanteringsföreskrifter om och vem som berörs av dem. Enligt 91 § i avfallslagen kan kommunen utfärda föreskrifter om insamling, mottagning och praktiska arrangemang kring transport av avfall samt om tekniska krav i sammanhanget också när det gäller annat avfall än sådant som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Föreskrifterna gäller verksamhet till den del som det är nödvändigt för att förhindra okontrollerad behandling av avfall, fara och skada som avfall och avfallshantering medför samt nedskräpning.

Följande paragrafer och moment gäller avfall från näringsverksamhet även om avfallet inte omfattas av kommunens skyldighet att ordna hantering av avfall:

- § 4 (Avfallshantering för näringsverksamhet utifrån kommunens skyldighet att ordna avfallshantering i andra hand)
- § 14 (Kompostering) 1, 3, 4 och 5 momentet
- § 15 (Förbränning av avfall) 1 momentet
- § 16 (Nedgrävning av avfall)
- § 17 (Olika typer av sopkärl) 1–4 momentet
- § 19 (Fyllning av sopkärl) 1, 2, 7, 8, 9 och 11 momentet
- § 20 (Underhåll och rengöring)
- § 24 (Sopkärls placering)
- § 26 (Områdesvisa insamlingsplatser för avfall)
- § 28 (Sophämtning)
- § 29 (Transport av avfall)
- § 31 (Tömningsintervall och transport av slam till behandling) 1–6 momentet
- § 34 (Avfallshantering vid offentliga tillställningar)
- § 35 (Förebyggande av nedskräpning på allmänna områden)
- § 36 (Hantering av farligt avfall) 1, 3, 6 och 8 momentet
- § 37 (Insamling av farligt avfall på fastigheten)
- § 38 (Specialavfall)
- § 39 (Farligt avfall och specialavfall från sjuk- och hälsovården)
- § 40 (Informationsskyldighet)
- § 41 (Undantag från avfallshanteringsföreskrifterna)

Utöver det som sagts ovan tillämpas avfallshanteringsföreskrifterna på avfall från näringsverksamhet om avfallet omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering med stöd av avfallslagens 32 § 1 mom. 2, 4 punkten. Det vill säga om avfallet från näringsverksamhet samlas in tillsammans med övrigt avfall som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering.

Om näringsutövarens avfall behandlas inom kommunens avfallshanteringsystem med stöd av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering i andra hand (33 § i avfallslagen), träffas ett avtal om

tillämpningen av föreskrifterna med näringsutövaren och därom föreskrivs inte i dessa avfallshanteringsföreskrifter.

2 § Definitioner

I paragrafen definieras vad som avses med begreppen i avfallshanteringsföreskrifterna.

3 § Skyldighet att ansluta sig till kommunens avfallshanteringssystem

I paragrafen åläggs avfallsinnehavaren på basen av 41 § i avfallslagen att överlämna avfallet som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering till kommunens avfallshanteringssystem. Därtill föreskrivs om de olika anslutningssätten, varav det primära sättet är att ansluta sig med ett fastighetsvist sopkärl. Skyldigheten gäller både stadigvarande bostäder och fritidsbostäder oberoende om fastigheten är i bruk eller ej. Stadigvarande bostäder, som enligt fastighetsregistret av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata står tomma, behöver inte ha någon avfalls-service.

4 § Näringsverksamhetens avfallshantering på basen av kommunens skyldighet att i andra hand ordna avfallshanteringen

Enligt avfallslagen är kommunen skyldig att ordna avfallshanteringen också för en aktör som begär det men som inte omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Det gäller när aktören behöver sådana tjänster som inte finns på den privata marknaden och när det producerade avfallet kan behandlas inom kommunens avfallshanteringssystem. Ett avtal ingås om de nödvändiga avfallshanteringstjänsterna mellan kommunen eller det kommunala avfallsbolaget och aktören som behöver tjänsterna. De aktörer som avses i den här paragrafen är inte skyldiga att ansluta sig till kommunens avfallshanteringssystem, utan det är fråga om en möjlighet.

5 § Anslutning till den kommunala avfallstransporten

I paragrafen föreskrivs om hur fastighetsinnehavaren ansluter sig till den kommunala avfallstransporten. Om fastigheten inte själv ansluter sig, ansluter avfallsbolaget fastigheten enligt avfallshanteringsföreskrifterna. På detta sätt uppfylls fastighetsinnehavarens skyldighet i avfallslagen § 41 och fastigheten omfattas av avfallshanteringen. Varje fall granskas individuellt. Ett meddelande om anslutningen skickas till kunden i förväg och kunden har möjlighet att byta serviceform.

6 § Fastighetsvist sopkärl

I paragrafen föreskrivs på basen av 40 § i avfallslagen att när fastighetsinnehavaren har anslutits till fastighetsvis avfallstransport ska han/hon ordna en plats för insamling av avfall som omfattas av fastighetsvis avfallstransport och skaffa eller hyra de sopkärl som behövs. Insamlingsplatsen kan också förläggas utanför fastigheten, om den inte kan ordnas på fastigheten och om innehavaren avtalar om saken med markägaren.

7 § Gemensamt sopkärl

I paragrafen föreskrivs om de aktörer som kan bilda en avfallssammanslutning och om villkoren för den. Avfallssammanslutningen ska grunda sig på att fastigheterna är nära varandra, eftersom 41 § i avfallslagen ålägger avfallsinnehavaren att överlämna avfallet "till den fastighetsvisa avfallstransport som ordnats i området". Sålunda kan fastighetsägandeförhållanden (fastigheter med samma ägare) eller släktskap inte utgöra grund för att använda gemensamma sopkärl.

Även då en avfallssammanslutning bildas mellan en stadigvarande bostad och en fritidsbostad ska utgångspunkten vara att fastigheterna är nära varandra, liksom i övriga fall. Avsikten är inte att avfall ska transporteras långa sträckor från fritidsbostaden till den stadigvarande bostaden. Om fritidsbostaden är belägen på en ö räknas avståndet mellan båtplatsen på fastlandet och den fasta bostaden.

Avfallssammanslutningen måste alltid ha en kontaktperson som sköter hela avfallssammanslutningens ärenden men också de enskilda medlemmarnas ärenden med avfallsbolaget. Genom att samtycka till vara avfallssammanslutningens kontaktperson samtycker kontaktpersonen även till att avfallsbolaget ger hans/hennes kontaktuppgifter till andra eventuella fastighetsinnehavare som är avfallsbolagets kunder och vill bli medlem i avfallssammanslutningen.

Oftast används gemensamma kärl för insamling av blandavfall. Gemensamma kärl kan användas och rekommenderas för återvinnbart avfall och bioavfall exempelvis i småhusområden där separat insamling av sådant avfall är frivillig.

Då över 5 fastigheter använder ett gemensamt kärl för blandavfall, ska insamlingskärl ha en volym om minst 100 liter per en stadigvarande bostad och 50 liter per fritidsbostad för att säkerställa att det gemensamma sopkärl används ändamålsenligt och att den gemensamma insamlingen inte orsakar onödig nedskräpning eller olämplig behandling av avfallet.

Om användningen av ett gemensamt kärl förorsakar problem kan avfallshanteringsmyndigheten förbjuda användning av det gemensamma kärlet eller bryta avtalet om avfallssammanslutningen.

8 § Blandavfallspunktsservicen

I paragrafen föreskrivs på vilka villkor en fastighet kan ansluta sig till blandavfallspunktsservicen. Fastigheten ansluts till blandavfallspunktsservicen om det på grund av omständigheterna inte är möjligt att ordna fastighetsvis transport av blandavfall till fastigheten. I paragrafen föreskrivs också på vilka grunder en fastighets service byts från fastighetsvis transport till blandavfallspunktsservice. Varje fall granskas individuellt. Ett meddelande om servicebytet skickas till kunden i förväg och kunden har möjlighet att återgå till fastighetsvis service, såvida missförhållandena på fastigheten har åtgärdats.

Områdets blandavfallspunkter är ämnade enbart för de kunder som betalar för servicen och andra får inte hämta blandavfall till dem. Blandavfallspunkterna är inte ämnade för till exempel hushållens byggnadsavfall eller stora möbler utan enbart för den måttliga mängd blandavfall som uppstår dagligen i hushållet.

9 § Återvinnbart avfall som ska sorteras separat

Genom att införa skyldigheter att sortera och separat samla in återvinnbart avfall främjar kommunen materialåtervinning och att avfallslagets prioriteringsordning förverkligas. Kommunen är skyldig att främja materialåtervinning så att prioriteringsordningen genomförs och materialåtervinningsmålet i avfallsförordningen uppfylls. Avsikten är att uppmuntra avfallsinnehavarna att sortera avfall.

Fastigheter med högst tio bostadslägenheter erbjuds flerfacksservice som ett alternativ till fastighetsvis transport av återvinnbart avfall.

Separat insamlat återvinnbart avfall omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering och ska därför föras till en mottagningsplats inom det kommunala avfallshanteringssystemet. När

det gäller avfall som lyder under producentansvaret ska fastigheterna enligt avfallslagen åläggas att föra avfallet till producenternas mottagningsplats.

Avfallsbolaget har med stöd av 47 § i avfallslagen tagit på sig att komplettera den fastighetsvisa avfallstransporten av förpackningsavfall på området. I praktiken innebär det att enbart avfallsbolaget får hämta separat insamlat förpackningsavfall från de fastigheter som berörs av skyldigheten att separat samla in avfallet enligt avfallshanteringsföreskrifterna eller som frivilligt ansluter sig till fastighetsvis avfallstransport av förpackningsavfall.

På fastigheten separatinsamlat återvinnbart avfall får inte överlämnas till andra aktörer eller till annan plats än till avfallsverkets eller producentens insamling och andra aktörer får inte ta emot sådant avfall från fastigheter som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall, eftersom detta avfall på basen av avfallslagen hör till kommunens ansvar att ordna avfallshantering och beträffande förpackningar till producenternas ansvar.

10 § Blandavfall

I paragrafen föreskrivs om skyldigheten att överlåta blandavfall till kommunen (41 § i avfallslagen). Eftersom blandavfall går till återvinning som energi, får inte sådant avfall som inte hör dit läggas i blandavfallskäret.

11 § Skyldighet att separatinsamla bio- och återvinnbart avfall från boende

Skyldigheten att separat samla in bio- och återvinnbart avfall främjar avfallslagens prioriteringsordning och en smidig materialåtervinning. Därtill påverkar den exempelvis innehållet i blandavfallet som förs till energiåtervinning, eftersom t.ex. metall och glas stör förbränningsprocessen.

På grund av den separata insamlingens effekter på miljön, hälsan och kostnaderna, gäller skyldigheten att separatinsamla inte fastigheter på glesbygden. De i fråga varande fastigheterna kan ansluta sig till en fastighetsvis avfallstransport av återvinnbart avfall med ett flerfackskärl, gemensamt sopkärl eller enskilt, genom att komma överens om det med avfallsbolaget.

Då gränserna för separatinsamling av bio- och återvinnbart avfall har bestämts, har kommande ändringar i avfallslagstiftningen, logistiken, kostnaderna för insamlingen och transporten samt miljökonsekvenserna beaktats. Skyldigheten att sortera och separat samla in bioavfall behöver inte tillämpas om det bioavfall som uppkommer på fastigheten komposteras där.

I syfte att främja prioriteringsordningen i praktiken ges möjlighet för fastigheter som inte har skyldighet till sortering och separat insamling att ansluta sig till fastighetsvis transport av bio- och återvinnbart avfall frivilligt.

Egnahemshus och radhus erbjuds också möjligheten att ansluta sig till fastighetsvis avfallstransport av bio- och återvinnbart avfall med hjälp av flerfacksinsamlingen.

12 § Skyldighet att separatinsamla bio- och återvinnbart avfall från övriga fastigheter som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall

De skyldigheter till separat insamling som ges andra än bostadsfastigheter gäller fastigheter som enligt 32 § i avfallslagen omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering.

De olika avfallsslagens mängdgränser har bestämts med beaktande av logistik, miljö-, hälso- och kostnadskonsekvenser.

För att främja att avfallslagens prioriteringsordning följs, möjliggörs att även de fastigheter som inte har skyldighet till sortering och separat insamling att ansluta sig till fastighetsvis transport av bio- och återvinnbart avfall frivilligt.

13 § Övrigt avfall som ska separatsamlas

Övriga avfallsslag som ska separatsamlas är avfall än förpackningsavfall som lyder under producentansvaret, farligt avfall och specialavfall. Farligt avfall och specialavfall behandlas närmare på annan plats i avfallshanteringsföreskrifterna.

I avfallsförordningen anges noggranna skyldigheter till separat insamling av bygg- och rivningsavfall som gäller både näringsverksamhet och fastigheter som omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering. Bygg- och rivningsavfall som uppkommer på en bostadsfastighet omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering endast i det fall att avfallet härstammar från fastighetsinnehavarens eget reparationsarbete eller när fastighetsinnehavaren själv svarar för hanteringen av bygg- och rivningsavfallet när han/hon köper tjänster av företag. Om ett företag som säljer reparationstjänster svarar för hanteringen av bygg- och rivningsavfallet på en bostadsfastighet är det fråga om avfall från näringsverksamhet och inga avfallshanteringsföreskrifter kan utfärdas om det.

14 § Kompostering

Rekommendationen är att bioavfall ska komposteras på fastigheten om fastigheten inte omfattas av separat insamling av bioavfall. Att uppmuntra till kompostering främjar avfallslagens prioriteringsordning. Om det bioavfall som uppkommer på fastigheten komposteras där, är det möjligt att förlänga tömningsintervallet för fastighetens blandavfallskärls (se § 21).

I motiveringen till avfallslagen konstateras att man i avfallshanteringsföreskrifterna kan föreskriva att avfall som inte omfattas av kommunens skyldighet att ordna avfallshantering får behandlas självständigt i liten skala på uppkomstplatsen. Det innebär att denna paragraf även gäller näringsverksamhetsutövarens kompostering.

Kompostering av bioavfall bygger på frivillighet, för fel utförd kompostering kan göra mera skada än nytta.

I en fastighetsvis kompostbehållare kan livsmedelsavfall, trädgårdsavfall, avfall från torrtoaletter och på vissa villkor små mängder avloppsslam (se § 32) komposteras. En lyckad kompostering kräver att kompostbehållaren underhålls. Därtill understryks att inget avfall som inte förmultnar får läggas i kompostbehållaren.

Om flera än tre lägenheter använder samma kompostbehållare för livsmedelsavfall är det nödvändigt att göra en anmälan därom till avfallshanteringsmyndigheten och att utse en person som ansvarar för komposteringen för att trygga ändamålsenlig användning av kompostbehållaren.

Vid kompostering av livsmedelsavfall och fekalt avfall ska särskild uppmärksamhet fästas vid hygien och bekämpningen av luktölagenheter. Kompostbehållaren för sådant avfall måste absolut

vara skyddad mot gnagare och skadedjur samt vara värmeisolerad. För att komposteringen av livsmedelsavfall ska lyckas är det viktigt att kompostbehållarens kapacitet relateras till mängden livsmedelsavfall som uppkommer på fastigheten.

För kompostering av trädgårdsavfall behövs inte lika noggranna föreskrifter som för livsmedelsavfall och fekalt avfall. Föreskriften hindrar ändå att det uppstår obestämda komposthögar och att trädgårdsavfall sprids från behållaren i omgivningen.

15 § Förbränning av avfall

I paragrafen föreskrivs i vilka situationer det är tillåtet att förbränna avfall, dvs. när det är tillåtet att självständigt behandla avfall. Att bränna avfall i syfte att göra sig av med det är dock alltid förbjudet.

Då syftet är annat än att göra sig av med avfallet, tillåts i glesbygd öppen förbränning av ris, kvistar och obehandlat träavfall, t.ex. i brasa eller grill, om det inte medför skada eller fara för miljön eller hälsan och om mängden avfall som ska förbrännas är ringa. Förbränning av behandlat träavfall kan inte tillåtas.

Förbränning av obehandlat trä, ris, kvistar samt som tände små mängder papper, papp och icke ytbehandlad kartong tillåts i en fastighets uppvärmningssystem. Förbränning av övrigt avfall, såsom ytbehandlad kartong och brännbar plast, kan inte på grund av hälso- och miljöskador tillåtas i eldstäder i fastigheter, eftersom förbränningsförhållandena inte är optimala.

16 § Nedgrävning av avfall

Att gräva ned avfall är i regel förbjudet också utifrån avfallslagen, endast vissa undantag är möjliga. T.ex. vid nedgrävning av döda sällskapsdjur bör man följa miljöhälsans anvisningar.

17 § Olika typer av sopkärl

Det ska finnas tillräckligt med sopkärl på fastigheten i förhållande till avfallsmängden, skyldigheten till separat insamling och tömningsintervallen. I avfallslagen (40 §) åläggs fastighetsinnehavaren uttryckligen att ordna en mottagningsplats för insamling av avfall. I 10 § i avfallsförordningen konstateras i anslutning till avfallsinsamling att fastighetsinnehavare, kommuner, avfallsinnehavare, producenter, distributörer och andra aktörer ska se till att det på mottagningsplatsen finns tillräckligt många lockförsedda behållare, underjordsbehållare, avfallsflak eller andra sopkärl som lämpar sig för de typer av avfall som samlas in.

Det är viktigt att sopkärlen är rätt dimensionerade i förhållande till tömningsintervallet, för sopkärlen ska alltid gå att försluta. Men det går inte att ha sopkärl som är för stora i förhållande till behovet i syfte att förlänga tömningsintervallen.

I paragrafen bestäms de alternativa avfallskäriltyperna bland annat på grund av arbets säkerhetsskäl. Att ålägga användarna att använda sopkärl som följer standarderna är motiverat, för på marknaden finns det också sopkärl som inte följer standarderna men nog beskrivningen. Sådana sopkärl kan exempelvis lättare gå sönder. Samtidigt tillåts också användning av andra slags sopkärl då användaren avtalar om saken med avfallsbolaget. På det sättet kan man främja innovationer och därmed förbättra exempelvis avfallstransportörens arbets säkerhet.

18 § Märkning av sopkärl

Enligt 10 § i avfallsförordningen ska det på sopkärl fästas en tydlig märkning med uppgifter om vilken typ av avfall som får sättas i kärlet och kontaktuppgifter till den sammanslutning som ansvarar för insamlingen. I sådana fall där sopkärl inte finns omedelbart intill fastigheten ska också uppgifter om vem som äger sopkärl märkas för att man effektivt ska kunna ingripa vid eventuella problem. För tydlighets skull ska varje avfallsslags kännetecknande färg anges på sopkärlen, om även återvinnbart avfall samlas in på fastigheten förutom blandavfall.

19 § Fyllning av sopkärl

I 10 § i avfallsförordningen finns bestämmelser om hur sopkärl ska fyllas. När det gäller fyllning av sopkärl anger avfallshanteringsföreskrifterna vad som kan sättas i sopkärlen och hur avfallet exempelvis ska förpackas. Föreskriften baserar sig på miljö- och arbets säkerhet. Därtill innehåller föreskriften en förteckning över avfall som inte får sättas i blandavfallskärlet. Därmed befrämjas ändamålsenlig och säker avfallshandtering.

20 § Underhåll och tvättning

Sopkärlsinnehavaren åläggs att se till att sopkärl underhålls på ett lämpligt sätt. Enligt 10 § i avfallsförordningen ska sopkärl underhållas och rengöras tillräckligt ofta så att insamlingen inte medför någon fara eller skada för hälsan eller miljön. Det gäller alltså också arbets säkerhet.

21 § Tömningsintervaller

Sopkärlen ska tömmas tillräckligt ofta för att inga hygieniska olägenheter eller lukter ska uppstå. Enligt avfallsförordningens 10 § ska sopkärl tömmas tillräckligt ofta så att det avfall som ska samlas in ryms i kärlet och att kärlet alltid kan förslutas samt att avfallet inte medför förorening eller nedskräpning av omgivningen, lukt eller annan hygienisk olägenhet.

Tömningsintervallen i denna paragraf gäller fastigheter som omfattas av fastighetsvis avfallshandtering och andra fastigheter som omfattas av kommunens handtering av kommunalt avfall.

Sopkärl för bioavfall ska på grund av luktolägenheter tömmas varje vecka under sommarsäsongen. Beträffande bioavfall som samlas i djupuppsamlingsbehållare kan tömningsintervallet vara två veckor. Små fastigheter rekommenderas att skaffa ett gemensamt sopkärl eller en gemensam kompostbehållare tillsammans med närliggande fastigheter. Ett bioavfallskärl som används av högst två bostäder kan tömmas med två veckors intervall året om förutsatt att det inte förorsakar luktolägenheter.

Det längsta tömningsintervallet för blandavfallet, från vilket bioavfall inte skilts åt, sopkärl är två veckor. Tömningsintervallet kan på ansökan förlängas om bioavfallet separatinsamlas eller komposteras i en sluten och väl ventilerad kompostbehållare, som är oåtkomlig för skadedjur och avfallshanteringsföreskrifternas övriga villkor uppfylls. Om man vill ha längre än fyra veckors tömningsintervall ska livsmedelsavfallet komposteras i en värmeisolerad kompost för att förkorta komposteringstiden och minska luktolägenheterna.

Fastän speciellt sorteringen av plast har minskat mängden blandavfall är längsta möjliga tömningsintervall åtta veckor. Om man sorterar plast enligt anvisningarna och endast för sådan förpackningsplast som blir ren genom att man sköljer den med kallt vatten (inte tvätt med varmt vatten) till plastinsamlingen, hamnar de smutsiga plastförpackningarna fortfarande i blandavfallskärlet och de

förorsakar luktolägenheter. Luktolägenheter drabbar inte bara grannarna utan även den som tömmer sopkärlet.

Tömningsintervallet är detsamma oberoende om fastigheten är belägen i tätort eller på glesbygd. Alla fastigheter behandlas likvärdigt och utgångspunkten är samma tömningsintervall för alla. Alla har också samma förutsättningar att få förlängt tömningsintervall. Villkoren för förlängt tömningsintervall fastställs i paragrafen.

22 § Avbrott i en fast bostads avfallshanteringservice

Med föreskriften möjliggörs avbrott i avfallshanterings servicen när fastigheten står tom och inte används. Fastigheten måste vara oanvänd under en tid som minst motsvarar det egna sopkärls tömningsintervall.

Då det tillfälliga avbrottet räcker högst sex månader, avtalas därom med avfallsverket. Om avbrottet räcker längre än sex månader, förutsätter det undantag från dessa avfallshanteringsföreskrifter. Då måste det råda säkerhet om att fastigheten inte används.

Avbrott i avfallshanterings servicen får inte användas så att man med hjälp av det medan fastigheten är i bruk förlänger det tömningsintervall som fastigheten enligt dessa avfallshanteringsföreskrifters 21 § ska ha.

Avbrott i en fritidsbostads avfallshanterings service tillåts inte eftersom det i rättspraktiken har ansetts att om det på fastigheten finns en bostadsduglig fritidsbostad är dess användning åtminstone i någon mån och uppkomsten av avfall sannolik. Ifall ägaren inte själv har använt sin bostad är det ändå möjligt att hans eller hennes familj eller släktingar har använt den. Kommunens avfallsservice (blandavfallspunkt) är i vilket fall som helst tillgänglig för bostaden.

23 § Avbrott i en obrukbar bostads avfallshanterings service

En obrukbar bostads avfallsservice kan avbrytas om fastighetsinnehavaren till avfallshanteringsmyndigheten inlämnar ett utlåtande eller -beslut om att byggnaden är obrukbar givet av kommunens byggnadstillsyns- eller miljöhälsovårdsmyndighet. För att kunna försäkra att byggnaden inte är renoverad till bostadsdugligt skick och att ingen bor där, kan avbrott vara högst tre år åt gången. En fortsättning på avbrottet kräver ett nytt myndighetsutlåtande eller -beslut. Eftersom det krävs ett myndighetsutlåtande eller -beslut om att bostaden är obrukbar, kan avfallsbolaget bevilja avbrottet.

För att försäkra att kommuninvånarna behandlas rättvist är det mycket viktigt att det för ett avbrott i en obrukbar bostads avfallshanterings service krävs ett myndighetsutlåtande eller -beslut om att byggnaden är obrukbar. Avfallshanteringsmyndigheten är inte rätt instans att ta ställning till saken. Enligt 166 § i mark- och byggnadslagen ska det bestämmas att byggnaden ska rivras eller användningen av den förbjudas, om byggnaden utgör en uppenbar fara för säkerheten. Detta är byggnadstillsyns- eller miljöhälsovårdsmyndighetens skyldighet.

24 § Sopkärls placering

Enligt 10 § i avfallsförordningen ska man obehindrat kunna nå insamlingsplatsen för avfallet och avfallet ska tryggt kunna lastas för bortforsling. Eftersom omständigheterna kring placeringen av sopkärl påverkar arbetssäkerheten i hög grad, ska dessa omständigheter beaktas. Sopkärlet ska

exempelvis kunna flyttas och tömmas säkert, likaså ska avfallstransportören kunna röra sig tryggt i området.

25 § Låsning av sopkärlets placeringsplats eller sopkäret

I föreskriften föreskrivs om reglerna för låsning av sopkärlets placeringsplats eller sopkäret. Föreskriften behövs för att avfallstransportören lätt ska komma åt att lasta avfallet för transport.

26 § Områdesvisa insamlingsplatser för avfall

För att förhindra nedskräpning föreskrivs att endast sådant avfall för vilket det finns sopkärl får föras till insamlingsplatsen. Vidare föreskrivs att avfall inte får lämnas utanför sopkärlen, för det leder lätt till nedskräpning på obemannade insamlingsplatser.

Den som ordnat en områdesvis insamlingsplats åläggs att underhålla den. I första hand borde underhållsskyldigheten tas upp separat i avtalen om ordnande av insamlingsplatsen och placering av sopkärlen.

27 § Avfallsstationer och avfallscentralen

Avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport och avfall som omfattas av kommunens hantering av kommunalt avfall och inte transporteras inom fastighetsvis avfallstransport, ska av avfallsinnehavaren själv föras till mottagningsplatser som avfallsbolaget anvisar. Paragrafens syfte är att berätta till vilka mottagningsplatser som fastighetsinnehavare och avfallsproducenter kan föra avfallet.

28 § Sophämtning

Paragrafen om sophämtning gäller främst avfallstransportörer. Enligt 10 § i avfallsförordningen ska tidpunkten för lastningen planeras så att de som bor och vistas i närheten av insamlingsplatsen inte utsätts för buller eller andra motsvarande olägenheter.

Sophämtning är tillåten också på lördagar och helgdagar för att avfallshanteringen ska kunna skötas exempelvis under påsken. Lastningstiderna gäller också näringsverksamhet, för de hör till avfallshandlingens tekniska utförande och via dem förhindras uppkomsten av buller som kan vara en olägenhet för hälsan.

29 § Transport av avfall

Avfallslagens 94 § ålägger den som bedriver yrkesmässig avfallstransport att göra en ansökan om godkännande av verksamheten för anteckning i avfallshandlingsregistret till den regionala närings-, trafik- och miljöcentralen. Registrering förutsätter att transportören bedriver verksamheten med yrkesskicklighet och i enlighet med lag och förordning, att verksamheten bedrivs utan att hälsan eller miljön orsakas fara eller skada samt att den utrustning och materiel som används i verksamheten är ändamålsenlig.

Syftet är att avfallstransporten inte ska medföra nedskräpning i miljön eller olägenhet för miljön eller hälsan. Enligt 11 § i avfallsförordningen ska avfall transporteras i ett tätt emballage, i ett slutet transportmedel eller övertäckt på något annat sätt. Det är avfallstransportören som ansvarar för att avfallet transporteras på ett lämpligt sätt.

Separat insamlat avfall eller avfall av olika beskaffenhet kan transporteras i samma behållare endast när det inte orsakar olägenheter för materialåtervinningen och återvinningen av avfallet. Enligt 15 § i avfallslagen om skyldighet att hålla avfall åtskilt är detta tillåtet. En sådan situation kan uppstå till exempel vid transport av returglas och återvinnbar metall.

Enligt 121 § i avfallslagen ska ett transportdokument upprättas för vissa avfallsslag. I denna föreskrift framförs skyldigheten i fråga och överlåtaren, transportören och mottagaren åläggs att vara medvetna om saken.

30 § Transport av avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallshanterings servicen

I paragrafen föreskrivs med stöd av 41 § i avfallslagen att sådant avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport eller inte kan samlas in vid ekopunkter kan av avfallsinnehavaren transporteras till avfallsstationen. Föreskriften är nödvändig eftersom man vill tillåta t.ex. självständig transport av skrymmande avfall eller partier av bygg- och rivningsavfall till avfallsstationen.

Avfallsbolaget kan erbjuda tjänsten att avhämta skrymmande avfall. Tjänsten är frivillig och tjänsteproducenten tar ut avgift enligt taxa. Också företag som är upptagna i avfallshanteringsregistret kan erbjuda fastigheterna denna tjänst.

Av arbetssäkerhetsskäl kan avfallstransportören vägra att tömma ett sådant sopkärl, där man, avvikande från dessa avfallshanteringsföreskrifter, lagt avfall som inte lämpar sig för fastighetsvis avfallstransport.

31 § Tömningsintervaller och transport av slam till behandling

Slamavskiljare, minireningsverk och andra motsvarande slambehållare ska tömmas en gång per år och slutna avloppstankar vid behov för att verkställa vederbörlig avfallshantering och för att avloppsvattensystemets funktion ska bibehållas.

Med gråvatten avses avloppsvatten från endast tvätt, städning, kök eller liknande verksamhet. Gråvatten innehåller inte spolvatten från vattenklosetter eller t.ex. lakvatten från torrtoaletter. I avloppsvattenförordningen indelas slamavskiljarna inte enligt användningssätt i behållare för olika slags avloppsvatten, gråvatten eller svartvatten. Minimiskyldigheten till slamtömning gäller slamavskiljare för både svartvatten och gråvatten oberoende av om de används året runt eller inte.

Minimitömningsintervallen ska följas också vid egen behandling av slam på fastigheten.

Utöver behållare för avloppsslam ska också sand-, olje- och fettavskiljningsbrunnar tömmas regelbundet. Tömning och skötsel av brunnarna är föregripande åtgärder som förhindrar problem i avloppsnätet. Likaså ska avfallshanteringen skötas i fråga om filtermassor i fosforreningsbrunnar, massor som samlas i biofilter samt massor i anläggningar för markbaserad rening.

För att försäkra att regelbundna service- och kontrollåtgärder samt serviceintervall följs, ska fastighetsinnehavaren föra bok över avloppsslammets tömningar.

Avfallslagen ålägger den som bedriver yrkesmässig avfallstransport att göra en ansökan om godkännande av verksamheten för anteckning i avfallshanteringsregistret till den regionala närings-, trafik- och miljöcentralen. Skyldigheten att överlämna slammet endast till en verksamhetsutövare som är godkänd i avfallshanteringsregistret som påförs i paragrafen är viktig för att slammet ska

transporteras och behandlas på behörigt sätt. Registrering förutsätter att transportören bedriver verksamheten med yrkesskicklighet och i enlighet med lag och förordning, att verksamheten bedrivs utan att hälsan eller miljön orsakas fara eller skada samt att den utrustning och materiel som används i verksamheten är ändamålsenlig.

Transportören åläggs att föra avloppsslammet till en plats som avfallsbolaget anvisar. Genom föreskriften förhindras att avloppsslam transporteras exempelvis till en närliggande gårdsbruksenhet som inte är en behandlingsplats som avfallsbolaget anvisat.

Eftersom slamavskiljarnas och minireningsverkens slambehållare samt andra motsvarande slambehållare ska tömmas minst en gång om året, innebär avbrott i praktiken att fastigheten ska stå oanvänd under en längre period än ett år. Därmed är det befogat att alltid förutsätta undantag från avfallshanteringsföreskrifterna när man vill avbryta fastighetsvis avfallstransport av slam.

32 § Egen behandling av avloppsslam

Tillstånd kan beviljas för egen behandling av avloppsslam om det på fastigheten finns ändamålsenlig utrustning (antingen egen eller t.ex. hyrd) och om omständigheterna är gynnsamma. Då tillstånd beviljas måste avfallshanteringsmyndigheten försäkra sig om att sökanden kan använda det stabiliserade slammet som gödsel, dvs. fastigheten ska förfoga över åkerareal för odling eller motsvarande ändamål. Det gäller därför aktiva odlare. Egen behandling av avloppsslam är tillståndspliktigt för att försäkra att behandlingen och spridningen av avloppsslam inte förorsakar miljö- eller annan skada och för att tillsynen ska lyckas. Tillståndsplikten möjliggör att avfallshanteringsmyndigheten ber om utlåtande av miljö- och hälsoskyddsmyndigheterna.

På samma grunder är även egen behandling av avloppsslam som uppstår på några (2-4) nära belägna fastigheter möjlig, om avfallshanteringsmyndigheten beviljar tillstånd till det.

Avloppsslammet ska alltid stabiliseras innan det sprids på åkern. Lämpliga metoder är exempelvis kalkstabilisering och termofil stabilisering. Lagen om gödsel och nitratförordningen begränsar användningen av avloppsslam som gödsel. När slam används som gödsel i liten skala krävs inget tillstånd av Livsmedelsverket.

Kalkstabiliserat slam kan i praktiken blandas ner i en gödselstad, men då måste man känna till de odlingsbegränsningar som gäller avloppsslam från vattenklosetter. Det är oftast förnuftigt att sprida slam som behandlats på det sättet direkt på åkern, för då känner man till var slammet finns och odlingsbegränsningarna gäller då bara detta område.

I övriga fall är egen behandling av avloppsslam som uppkommer vid boende möjlig under kontrollerade former främst när avloppsslammets mängd är liten eller slammet har fast form. Det innebär i praktiken kompostering. De egentliga föreskrifterna om kompostering tas upp i paragrafen om egen behandling av avfall (§ 14), och hänvisningarna gäller den paragrafen. I denna paragraf anges enbart att kompostering är möjlig.

Kompostering kan tillåtas exempelvis i följande fall:

- I en del minireningsverk samlas avloppsslammet i fast form in i en slampåse som kan komposteras på fastigheten i enlighet med anordningstillverkarens anvisningar.
- Avfallet från torrtoaletter får komposteras på fastigheten.

- I en del minireningsverk eller andra system är mängden flytande avloppsslam som ska tömmas på en gång så liten att slammet kan komposteras på fastigheten.

Flytande avloppsslam från minireningsverk eller annat motsvarande system samt avloppsslam från slamavskiljare för gråvatten får komposteras på fastigheten, om fastigheten inte har rinnande vatten. I övriga fall krävs undantag för att försäkra att det uppkommande avloppsslammet till mängd och beskaffenhet lämpar sig för kompostering. Därtill kan spridningen av avloppsslam vara förbjuden i miljövårdsföreskrifterna på vissa områden, t.ex. viktiga grundvattenområden, vilket måste beaktas.

Också massor från fosforreningsbrunnar kan behandlas genom kompostering eller utnyttjas som näring på åkern.

33 § Transportregistret och inlämnandet av uppgifter

Enligt avfallslagen ska avfallstransportören årligen lämna uppgifter om genomförda avfallstransporter. Skyldigheten preciseras i 26 § i avfallsförordningen. Hur uppgifterna ska lämnas tas upp i avfallshanteringsföreskrifterna.

Avfallstransportören ska årligen lämna uppgifter till den kommunala avfallshanteringsmyndigheten om vilka fastigheter avfall har avhämtats på och om antalet sopkärlstömningar per fastighet och avfallstyp. Den kommunala avfallshanteringsmyndigheten kan begära in uppgifterna kvartalsvis, om det är nödvändigt för uppföljningen av verksamheten.

För att uppgifterna ska gå att införa i transportregistret så effektivt som möjligt, föreskrivs att uppgifterna ska lämnas i en form som kan bearbetas elektroniskt eller i den form som avfallshanteringsmyndigheten separat meddelar. Det räcker inte med enbart elektronisk form, för då kan uppgifterna lämnas exempelvis i pdf-format som inte tillåter bearbetning. Ifall något transportföretag inte klarar av att lämna uppgifterna i en form som kan bearbetas elektroniskt, kan avfallshanteringsmyndigheten tillåta en annan form.

34 § Avfallshantering vid offentliga tillställningar

Avfallshanteringsföreskrifterna om offentliga tillställningar utomhus bygger dels på att nedskräpning ska förebyggas, dels på skyldigheten i avfallslagen att sköta avfallshanteringen på behörigt sätt. Enligt 74 § i avfallslagen är arrangören av en offentlig tillställning ansvarig för uppstädningen av det område som skräpats ned till följd av tillställningen, om nedskräparen själv inte städar upp efteråt.

I föreskrifterna åläggs arrangören av en offentlig tillställning att se till att hela avfallshanteringen vid tillställningen fungerar och inte bara uppstädningen. Skyldigheten att se till att avfallshanteringen fungerar är en viktig åtgärd för att förebygga nedskräpning, för det betyder att arrangören ska skaffa tillräckligt många sopkärl och se till att dessa töms vid behov. Också ansvaret för sortering och separat insamling påförs arrangören.

I avfallshanteringsföreskrifterna behövs det föreskrifter om uppstädningsskyldigheten vid en offentlig tillställning som inte har någon uttrycklig arrangör. Det kan vara fråga om ett s.k. Facebook-evenemang där det samlas mycket folk i en park utifrån en inbjudan eller annan information på Facebook. Om en sådan föreskrift inte införs i avfallshanteringsföreskrifterna är det i första hand

nedskräparen, i andra hand innehavaren av området och slutligen kommunen som ansvarar för uppstädningen.

Särskilt beträffande stora offentliga tillställningar är det viktigt att föreskriva om skyldigheten att sortera och separat samla in avfall så att avfallshanteringen sker på behörigt sätt och tryggt. Att påföra sorteringskyldighet bygger på 13 och 15 § i avfallslagen, och därför kan skyldigheten påföras också en sådan arrangör som arrangerar en offentlig tillställning som näringsverksamhet. Skyldigheterna att sortera och separat samla in avfall baserar sig på mängden avfall som uppkommer.

Om stora tillställningar påförs skyldighet att anmäla till miljöförvaltningsmyndigheten. Miljöförvaltningsmyndigheten kan kräva att arrangörer av stora offentliga tillställningar ska presentera en avfallshanteringsplan.

35 § Förebyggande av nedskräpning på allmänna områden

Avfallslagen har noggranna bestämmelser om att nedskräpning ska förebyggas och om vem som är skyldig att städa upp i olika situationer. I denna paragraf ingår endast föreskrifter som kompletterar bestämmelserna i avfallslagen.

Avfallslagens förbud mot nedskräpning understryks genom att det enligt avfallshanteringsföreskrifterna är förbjudet att lägga avfall utanför sopkärl i allmänna områden. Eftersom ansvaret för underhållet av sopkärl i allmänna områden kan vara någon annans än kommunens, gäller föreskriften sopkärl som underhålls av vilken aktör som helst (exempelvis väghållaren).

36 § Hantering av farligt avfall

Föreskrifterna om farligt avfall i avfallshanteringsföreskrifterna gäller också näringsutövare. Genom föreskrifter om farligt avfall bestäms de praktiska arrangemangen för en trygg avfallshantering. Trots att det i avfallslagen och avfallsförordningen bestäms att farligt avfall ska hållas åtskilt, finns det skäl att i korthet ta upp saken också i avfallshanteringsföreskrifterna.

Lagring av farligt avfall på en tillfällig plats kan medföra skada eller fara för miljön och hälsan. Därför har en föreskrift om tillfällig lagring tagits med i avfallshanteringsföreskrifterna. Föreskriften om en förvaringstid på högst ett år gäller alla fastigheter, också exempelvis sopkärl eller containrar för förvaring av insamlat elektriskt och elektroniskt skrot i dagligvaruhandlar. Den bidrar till att trygga en adekvat behandling av avfallet.

Kommunen ska ordna hanteringen av farligt avfall från boende och från jord- och skogsbruket, om det inte är fråga om oskäliga avfallsmängder. Farligt avfall som uppkommer i sådan verksamhet ska enligt föreskrifterna föras till avfallsstationen. Elektriskt och elektroniskt skrot som lyder under producentansvaret samt batterier och ackumulatorer ska enligt föreskrifterna föras till en mottagningsplats som producenten ordnat. Läkemedelsavfall ska föras till ett apotek som har ingått avtal om mottagandet med avfallsbolaget.

Farligt avfall som uppkommer i andra verksamheter, såsom social- och hälsovård och skolor, ska lämnas till en mottagare som har tillstånd att ta emot avfallet. Samma föreskrift gäller näringsutövare.

När det gäller omfattande partier farligt avfall ska saken överenskommas om med mottagaren. Då kan mottagaren förbereda sig på att behandla och lagra stora avfallsmängder på ett säkert sätt. Genom anmälan kan avfallsbolaget påföra skyldighet att föra omfattande partier farligt avfall från

jord- och skogsbruket till något annat ställe, om det inte går att behandla avfallet inom avfallsverkets system.

I avfallsförordningen finns detaljerade anvisningar om förpackning av farligt avfall. I dessa avfallshanteringsföreskrifter hänvisas till dem. Genom skyldigheter att använda ursprungsförpackningen eftersträvas att farligt avfall förpackas och märks på behörigt sätt.

37 § Insamling av farligt avfall på fastigheten

Föreskrifterna om insamlingsplatser för farligt avfall gäller alla aktörer utom egnahemsfastigheter, för de hör till det tekniska ordnandet av avfallshanteringen och till säkerheten. I paragrafen ges föreskrifter om hur farligt avfall ska förvaras säkert i lämpliga kärl. Dessutom åläggs fastighetsinnehavaren att informera dem som använder insamlingsplatsen om hur platsen ska användas på behörigt sätt och säkert. Avsikten är att insamlingen av farligt avfall inte ska medföra skada eller fara för hälsan eller miljön.

Föreskrifterna om ordnande av insamlingsplats för farligt avfall gäller både bostadsfastigheter och andra fastigheter (inte egnahemsfastigheter).

38 § Specialavfall

Enligt föreskrifterna ska specialavfall skiljas åt från annat avfall. Specialavfall ska förpackas och märkas så att en trygg behandling kan säkerställas.

39 § Farligt avfall och specialavfall från sjuk- och hälsovården

Om ordnandet av avfallshantering för hälsovårdens farliga avfalla och specialavfall ges preciserade föreskrifter och bestämmelser annanstans i lagstiftningen, varför närmare föreskrifter inte ges i avfallshanteringsföreskrifterna.

40 § Informationsskyldighet

För att kommunen ska kunna försäkra sig om att avfallshanteringen sköts i enlighet med de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna åläggs fastighetsinnehavaren att informera dem som bor på eller i övrigt använder fastigheten om vilka skyldigheter de har enligt avfallshanteringsföreskrifterna.

41 § Undantag från avfallshanteringsföreskrifterna

Enligt 91 § i avfallslagen kan den myndighet som anges i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna i enskilda fall bevilja undantag från iakttagandet av en avfallshanteringsföreskrift på de grunder som nämns i beslutet. Därmed ska den myndighet som beviljar undantag bestämmas i avfallshanteringsföreskrifterna. I dessa föreskrifter ingår förutsättningar för undantag från avfallshanteringsföreskrifterna i olika situationer.

42 § Övergångsbestämmelse

För de fastigheter som enligt 11 § måste påbörja separatinsamlingen, har det fastslagits en övergångsperiod. Under övergångsperioden gäller de gränser för skyldigheten till separatinsamling, vilka trädde i kraft 1.7.2019.